

Резюме

Майданевич Г. А. Отдельные вопросы нормативно-правового регулирования административно-деликтных отношений в сфере использования и охраны природных ресурсов.

В данной статье рассматриваются отдельные аспекты нормативно-правовой основы административно-деликтных отношений в Украине. Обращается внимание на устарелость отдельных положений, несогласованность и непоследовательность нормативных актов, призванных регулировать административно-деликтные отношения в сфере использования и охраны природных ресурсов и изменений к ним. Обосновываются пути дальнейшего развития административно-деликтного законодательства в сфере использования и охраны природных ресурсов.

Ключевые слова: административно-деликтные отношения, административный деликт в сфере использования и охраны природных ресурсов, административная ответственность, использование и охрана природных ресурсов.

Summary

Maidanevych G. Separate aspects of legal regulation of administrative-tort relations in the sphere of use and protection of natural resources.

This article discusses certain aspects of the legal framework of administrative-tort relations in Ukraine. Attention is drawn to the obsolescence of certain provisions, lack of coordination and inconsistency of normative acts regulating the administrative-tort relations in the sphere of use and protection of natural resources and changes in them. Justify the ways of further development of administrative and tort legislation in the sphere of use and protection of natural resources.

Key words: administrative and tort relations, the administrative delict in the field of use and protection of natural resources, administrative responsibility, the use and protection of natural resources.

УДК 347.734

Д. А. ОДОЛАДОВ

Данило Андрійович Одоладов, аспірант Київського університету права НАН України

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ БАНКІВ

На даний момент правове регулювання інвестиційної діяльності банків є одним із найбільш актуальних питань у розвитку законодавства у сфері банківської діяльності, оскільки важливою передумовою розвитку банківської системи в Україні є активна інвестиційна діяльність. Здійснюючи таку діяльність, банки забезпечують рух коштів інвесторів-клієнтів, а також поєднують використання власних та залучених ресурсів. Слід зазначити, правове регулювання відповідних відносин, яке існує на сьогодні, не задовольняє вимогам сучасності та потребує вдосконалення.

Модернізація промислових підприємств, яка необхідна для забезпечення економічного розвитку держави, потребує ефективної системи довгострокового (інвестиційного) кредитування. Нині складається несприятлива ситуація, коли банки більшою мірою здійснюють короткострокове кредитування, забезпечуючи лише поточні операційні потреби підприємств. Допомогти вирішити зазначену проблему, на наш погляд, може створення ефективно діючої системи інвестиційних банків, основною метою діяльності яких буде саме забезпечення потреб підприємств у залученні додаткових ресурсів.

Важливість інвестиційної діяльності банків полягає не лише в отриманні ними прибутку, а й сприяє створенню тісних зв'язків між фінансовим та реальним секторами економіки.

Проблеми правового регулювання інвестиційних банків в Україні досліджували вчені-юристи: Л. К. Воронова, Є. В. Карманов, Т. А. Латковська та ін. Також економічний бік проблеми діяльності інвестиційних банків досліджували вчені-економісти І. С. Гуцал, А. О. Тимків, А. М. Мороз, А. А. Пересада, М. І. Савлук, Б. Л. Луців та ін. Водночас у більшості досліджень приділялась увага лише інвестиційній діяльності універсальних банків і не виділялись окремо інвестиційні банки як спеціалізовані фінансові установи та не враховувались особливості їх правового статусу та діяльності.

Існує багато визначень поняття «інвестиційний ринок» у науковій літературі, але однозначне його трактування до цього часу не вироблено. Деякі фахівці розглядають інвестиційний ринок як ринок об'єктів інвестування, поділяючи його на ринок об'єктів реального інвестування та ринок інструментів фінансового інвестування¹. Так, наприклад, інвестиційний ринок може ототожнюватись із фондовим, оскільки у країнах з розвинутою економікою інвестиційна діяльність здійснюється переважно за допомогою інструментів фондового ринку.

Відповідно до ст. 92 Конституції України «виключно законами України встановлюються: «... засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків...», але правового оформлення основних засад функціонування ринку інвестицій, як і законодавчого визначення поняття «інвестиційний ринок», не існує².

На нашу думку, доцільним є законодавче закріплення визначення інвестиційного ринку в широкому розумінні, що включає ринки реального та фінансового інвестування.

Також слід зазначити, що в українському законодавстві існують розбіжності у формулюванні понять, пов'язаних з інвестуванням. Зокрема, згідно зі ст. 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» «інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект». Відповідне визначення інвестицій міститься і в Законі України «Про режим іноземного інвестування»: «іноземні інвестиції – цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту». У Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» зазначено, що іноземні інвестиції – всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого створюється прибуток (дохід) чи досягається соціальний ефект. Як справедливо зазначає Т. А. Комашенко, у даному випадку об'єкт інвестування чітко не вказується. За аналогією з поняттям «фінансова послуга», яке визначено законодавством України, має бути чітко визначено і поняття «інвестиційна послуга», адже воно є ключовим у правовій системі країн Європейського Союзу. Водночас у ст. 1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» таке поняття згадується як один із різновидів фінансових послуг.

Директива 2004/39/ЄС «Про ринки фінансових інструментів» передбачала, що інвестиційні послуги надають «інвестиційні компанії» (investment firms) – інститут, який в Україні ототожнюють із торговцями цінними паперами або компаніями з управління активами. Наразі директива скасована, а відповідні правовідносини врегульовані Директивою 2008/48/ЄС «Про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ».

Як зазначає С. К. Реверчук, «банківські інвестиції» є похідною категорією від «інвестицій» та втілюють у собі істотні риси інвестицій взагалі, проте мають специфічні видові форми свого прояву³.

Відсутній також єдиний підхід до визначення поняття «банківські інвестиції». Прихильники вузького підходу дотримуються думки, що банківські інвестиції пов'язані лише з операціями з цінними паперами. Так, наприклад, А. В. Череп та О. Ф. Андросова подають таке визначення банківських інвестицій – це вкладання коштів у цінні папери з терміном погашення понад один рік, що мають за мету одержання прибутку⁴.

Інші ж автори вважають за доцільне широке тлумачення терміна «банківські інвестиції». Зокрема, під банківськими інвестиціями традиційно розуміють усі напрями розміщення ресурсів комерційного банку, а також операції з розміщення грошових коштів на певний термін з метою набуття доходу. У першому випадку до інвестицій відносять весь комплекс активних операцій комерційного банку, у другому – тільки його термінову складову⁵.

А. М. Мороз підкреслює, що під банківськими інвестиціями передусім розуміють інвестиції, які здійснюються комерційними банками як суб'єктами інвестиційної діяльності⁶.

Як слушно зазначає Т. А. Васильєва, якщо розуміти інвестиції як вкладення капіталу з метою подальшого його примноження, то з погляду банку приріст капіталу повинен бути достатнім для того, щоб компенсувати комерційному банку відмову від використання наявних фінансових ресурсів для вкладення в інші альтернативні інструменти на фінансовому ринку, винагородити його за ризик і відшкодувати втрати від інфляції в майбутньому інвестиційному періоді⁷. Відповідна процедура є стандартною для інвестиційних операцій та має на меті визначення їх доцільності, здійснюючи перевірку шляхом порівняння з іншими способами використання фінансових ресурсів.

Як зазначає М. А. Швайка, особливістю чистого інвестиційного банкінгу є те, що банк свої власні гроші в інвестиційні проекти не вкладає. Його завдання зводиться до того, щоб знайти емітента, якому потрібні ресурси, й інвестора, який ці ресурси готовий вкласти. Фактично функція інвестбанку зводиться до створення для емітента «привабливої упаковки» до наступного продажу його активів або боргів у роздріб чи гуртом. На його думку, за умов функціонування кредитних грошових систем усі форми грошей, зокрема заощадження населення, повинні виступати в кредитній формі, стати функціонуючим капіталом. Фінансовий крах США 1929–1933 рр. був насамперед результатом неможливості трансформації заощаджень в інвестиції⁸.

Б. Л. Луців вважає, що інвестиційні банки повинні бути державними, але працювати за правилами комерційних (комерційна основа надання кредитів, їх поверненість, цільовий характер кредиту та ін.). Їх діяльність якісно має відрізнятися від діяльності комерційних банків. Інвестиційний банк як провідний фінансовий агент держави в процесі реалізації довгострокових інвестиційних програм дасть змогу скоординувати діяльність банків, що спеціалізуються на фінансовій підтримці⁹.

О. М. Петрук визначає інвестиційні банки як банки, що мобілізують ресурси та надають позики шляхом випуску і розміщення облігацій чи інших зобов'язань. Інвестиційні банки виступають посередниками між інвесторами і тими, кому потрібна позика, а також у ролі гаранта емісій та організаторів гарантійних банківських синдикатів здійснюють купівлю-продаж акцій та облігацій за свій рахунок, надаючи кредити покупцям цінних паперів¹⁰.

О. В. Васюренко зазначає, що інвестиційний банк – це спеціальний кредитно-фінансовий інститут, який акумулює ресурси з різних джерел і використовує їх для фінансування промислових чи інших компаній та підприємств¹¹.

При цьому необхідно підкреслити, що важливе значення діяльності інвестиційних банків пояснюється не стільки їх ресурсами і власними вкладеннями, скільки професійною організацією діяльності. Так, одним

із основних напрямів діяльності інвестиційних банків є андерайтинг – придбання цінних паперів у емітента та продаж відповідних цінних паперів інвесторам. Зазначений напрям діяльності відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності функціонування фінансових ринків, і, відповідно, потребує ефективного законодавчого регулювання.

Як цілком слушно зазначає О. В. Понеділко, класичні інвестиційні банки – це фінансові інститути, що гарантують емісію і розміщення цінних паперів. Сьогодні їх діяльність не обмежується лише андерайтингом. Сучасні інвестиційні банки можуть:

- діяти як брокери або дилери на вторинному ринку цінних паперів;
- виступати консультантами для підприємств;
- надавати фінансову інформацію про ситуацію на фондовому ринку;
- провадити операції із нерухомістю;
- брати участь у фінансуванні складних проектів і проектному фінансуванні;
- виступати фінансовими агентами компанії при злитті, поглинанні та реструктуризації;
- брати участь у прямих інвестиціях, надавати довгострокові й середньострокові кредити позичальникам;
- управляти іпотекою і венчурним капіталом;
- брати участь в управлінні взаємними фондами і виступати фінансовими менеджерами для пенсійних фондів;
- надавати послуги з управління інвестиційним портфелем.

В українському законодавстві до січня 2012 р. передбачалася можливість створення такого типу спеціалізованих банків, як інвестиційний. Зокрема, у ст. 4 Закону України «Про банки і банківську діяльність» зазначалося: «...банки в Україні можуть функціонувати як універсальні або як спеціалізовані. За спеціалізацією банки можуть бути ощадними, інвестиційними, іпотечними, розрахунковими (кліринговими)...»¹². Також законодавство передбачало обмеження стосовно залучення коштів фізичних осіб – не більше 5 % через значний рівень ризику операцій, які здійснюються інвестиційним банком. Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків» від 15 лютого 2011 р. № 3024-VI зі ст. 4 Закону України «Про банки і банківську діяльність» виключено перелік видів банківських установ за спеціалізацією: «...Банк самостійно визначає напрями своєї діяльності і спеціалізацію за видами послуг. Національний банк України визначає види спеціалізованих банків та порядок набуття банком статусу спеціалізованого...». Крім цього, у ст. 47 названого закону визначається, що банк, крім надання фінансових послуг, має право здійснювати також діяльність щодо інвестицій. Зазначене формулювання також підтверджує відокремлення законодавцем інвестиційних послуг від фінансових.

Постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2011 р. № 479 внесено відповідні зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 28 серпня 2001 р. № 368, якими передбачається функціонування двох видів спеціалізованих банків в Україні – ощадний та довірчого управління. Відповідно до цього інвестиційні банки як окремий тип спеціалізованого банку на сьогодні не виокремлюються. На наш погляд, доцільно визначити у законодавстві України окремий порядок створення та функціонування інвестиційних банків.

Для розвитку інвестиційної діяльності в Україні корисним є детальне вивчення досвіду іноземних країн. Прикладом може бути розвиток банківської системи США, що є взірцем розмежування комерційної та інвестиційної діяльності банків.

У 1933 р. в результаті прийняття закону Гласа-Стігола комерційним банкам у США було заборонено здійснювати андерайтинг та операції з цінними паперами, а інвестиційним – виконувати комерційну банківську діяльність. Тобто, інститути грошово-кредитного та інвестиційного ринку не можуть суміщати діяльність, інакше ризики від перехрещення кредитування та інвестування різко зростають, а державне регулювання надзвичайно ускладнюється.

Нині мають місце процеси поступового розмиття межі між комерційними та інвестиційними банками. Крім цього, важливу роль відіграють інвестиційні компанії, які за своєю правовою природою не є банками. Відповідно, діяльність таких компаній не регулюється законодавством у сфері здійснення банківської діяльності, що створює певні ускладнення. Отже, так звана американська модель банківської системи зазнає змін і у чистому вигляді її використати неможливо. Деякі науковці порівнюють банківську систему України з універсальною німецькою банківською системою. Німеччина під час індустріалізації не мала у своєму розпорядженні достатнього капіталу, а також необхідної організації торгівлі цінними паперами, тому не могла фінансувати великі підприємства, не використовуючи банківські кредити у великих обсягах. Основний обсяг фінансових потоків Німеччини (як і України) проходить через банківську систему. Як зазначає В. С. Загорський, паралельно з універсальними банками в Німеччині функціонують спеціалізовані банки та інші кредитні установи¹³. Слід погодитись з думкою О. В. Понеділко, що аналіз закономірностей розвитку банківської справи засвідчує: універсальність банку може співіснувати з його спеціалізацією. Фактично у світовій практиці універсальність банківської справи розвивається паралельно зі спеціалізацією.

Розвиток банківських систем у різних країнах світу йде шляхом створення інвестиційних банків і, відповідно, окремого законодавчого регулювання їх діяльності. По-перше, це зумовлено більш високим рівнем ризику, що передбачає необхідність забезпечити захист прав та інтересів клієнтів, передусім фізичних осіб. По-друге, спеціалізований інвестиційний банк створюється з метою надання послуг не лише на кредитному, а й на фондовому та інвестиційному ринках, що передбачає інший перелік здійснюваних банком операцій,

що потребують додаткового регулювання. Тому необхідно визначити на законодавчому рівні порядок та особливості діяльності інвестиційних банків на фондовому ринку як у власних інтересах, так і при наданні брокерських послуг. Також потребує законодавчого врегулювання інвестиційна діяльність банків, яка здійснюється у формі довгострокового кредитування підприємств.

Отже, можемо зробити такі висновки. Існує багато визначень поняття «інвестиційний ринок». Найбільш повним є поняття, що охоплює як ринок реального інвестування, так і ринок фінансових інструментів. Таким чином, діяльність на ринку інвестицій включає як безпосереднє інвестування в діяльність підприємства, так і операції на фондовому ринку.

Особливістю інвестиційних банків є те, що здійснюючи діяльність з обмежено диверсифікованими активами, вони не впливають на стабільність банківської системи навіть у разі свого банкрутства. При цьому, надаючи інвестиційні послуги, такі спеціалізовані банки створюють умови для розвитку як промисловості, так і фінансового ринку, оскільки наразі брокерські послуги надаються більшою мірою окремим фінансовими компаніями, що не є банками. Таким чином, законодавче відокремлення інвестиційних банків зумовлено специфікою правового регулювання їх діяльності, яка виникає через певні особливості їх функціонування. Протягом тривалого часу законодавство України передбачало можливість створення інвестиційних банків, але жодного банку, який би мав відповідну спеціалізацію, створено не було. Окреме врегулювання в законодавстві України діяльності саме інвестиційних банків дасть змогу врахувати всі аспекти їх діяльності на фондовому та інвестиційних ринках та забезпечить захист інтересів клієнтів. Водночас необхідним є встановлення обмежень щодо здійснення інвестиційної діяльності для банків, які не є спеціалізованими, оскільки через високий рівень ризику такої діяльності це може спричинити загрозу інтересам вкладників та функціонуванню банківської системи в цілому.

На нашу думку, особливу увагу слід приділити законодавчому регулюванню відносин між інвестиційним банком та клієнтом-інвестором з метою захисту інтересів інвесторів.

¹ Комащенко Т. А. Інвестиційний ринок як об'єкт державного регулювання / Т. А. Комащенко // Економіка та держава. – 2009. – № 9. – С. 86–88.

² Там само.

³ Реверчук С. К. Управління і регулювання банківською інвестиційною діяльністю : моногр. / С. К. Реверчук, Л. Г. Кльоба, М. Б. Паласевич. – Л. : Тріада плюс, 2007. – 351 с.

⁴ Череп А. В. Банківські операції : навч. посібн. / А. В. Череп, О. Ф. Андросова. – К. : Вид-во «Кондор», 2008. – 410 с.

⁵ Васильєва Т. А. Банковское инвестирование на рынке инноваций : моногр. / Т. А. Васильєва. – Сумы : Изд-во СумГУ, 2007. – 513 с.

⁶ Мороз А. М. Банківські операції : підруч. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. – 2-ге вид. [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 476 с.

⁷ Васильєва Т. А. Вказана праця.

⁸ Понеділко О. В. Інвестиційні ознаки комерційних банків та їх групування / О. В. Понеділко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 15. – С. 4–7.

⁹ Луців Б. Л. Інвестиційна політика банків : навч. посібн. / Б. Л. Луців, А. О. Тимків. – Тернопіль : Терно-граф, 2011. – 317 с.

¹⁰ Петрук О. М. Банківська справа: навч. посіб. / О. М. Петрук ; за ред. Ф. Ф. Бутинця. – К. : Кондор, 2004. – 461 с.

¹¹ Васюренко О. В. Банківський менеджмент. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 320 с.

¹² Козлова Ю. В. Перспективи розвитку інвестиційних банків в Україні / Ю. В. Козлова // Севастопольський інститут банківської справи Української академії банківської справи НБУ: зб. наукових праць. – 2013. – Вип. № 37. – С. 285–297.

¹³ Загорський В. С. Стратегія становлення банківської системи / В. С. Загорський, О. Д. Вовчак // Фінанси України. – 2001. – № 10. – С. 132–138.

Резюме

Одоладов Д. А. Правове регулювання діяльності інвестиційних банків.

Розглянуто особливості правового регулювання діяльності інвестиційних банків в Україні, а також напрями та сфери здійснення їх діяльності, актуальні проблеми правового регулювання інвестиційної діяльності банків та надано пропозиції щодо їх вирішення.

Ключові слова: правове регулювання діяльності банків, створення банків, інвестиції, інвестиційний банк, інвестор, фондовий ринок, цінні папери, фінансова установа, фінансові послуги, андеррайтинг.

Резюме

Одоладов Д. А. Правовое регулирование деятельности инвестиционных банков.

Рассмотрены особенности правового регулирования деятельности инвестиционных банков в Украине, а также направления и сферы осуществления их деятельности, актуальные проблемы правового регулирования инвестиционной деятельности банков и даны предложения по их решению.

Ключевые слова: правовое регулирование деятельности банков, создание банков, инвестиции, инвестиционный банк, инвестор, фондовый рынок, ценные бумаги, финансовая организация, финансовые услуги, андеррайтинг.

Summary

Odoladov D. Legal regulation of activity of investment banks.

Article concerns specific features of legal regulation investment bank's activity in Ukraine, directions and spheres they operate in, actual problems in legislative regulation of investment bank's activity and propositions concerning their solving.

Key words: legal regulation of banking activity, creation of a bank, investment, investment bank, investor, stock market, securities, financial entity, financial services, underwriting.

УДК 342.

Є. В. ПОТАПОВ

Євген Валерійович Потапов, аспірант Київського університету права НАН України

**АНАЛІЗ НАУКОВОЇ ДУМКИ ЩОДО СТАНОВЛЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО КРЕДИТУВАННЯ БУДІВНИЦТВА ЖИТЛА**

Нині питання кредитування будівництва (придбання) житла є гострим як для України, так і інших країн пострадянського простору. Причиною є те, що по-перше, в українців після декількох фінансових криз та нестабільності гривні власні джерела доходів є недостатніми для вирішення цієї проблеми. По-друге, вартість житла або його будівництво досить високі, порівняно із доходами громадян. Також у зв'язку з тим, що жоден роботодавець не забезпечує і не фінансує отримання працівниками житла, проблема формування ринку доступного житла стає національним пріоритетом для України.

Для вирішення зазначеної проблеми шляхом встановлення нижчих, порівняно з ринковими, відсоткових ставок за кредитами на будівництво (придбання) житла та з метою забезпечення їх доступності була затверджена Державна цільова програма¹. Досвід розвинутих країн свідчить, що ефективне виконання державою своїх функцій дає потужний стимул розвитку житлового будівництва. Водночас держава часто зазнає критики за створення різних бар'єрів на шляху розвитку житлового будівництва. Адміністративні бар'єри, бюрократична тяганина, корупція й непрозорість у здійсненні основних функцій держави безпосередньо впливають на обсяги ринку будівництва та ціну житла, оскільки забудовники перекладають усі витрати на подолання бар'єрів влади на кінцевого покупця житла.

В умовах щорічного дефіциту бюджетних коштів для держави та органів місцевого самоврядування актуальною є проблема щодо визначення напрямів та форм використання державних коштів для найефективнішого виконання своїх завдань та функцій, зокрема такого важливого завдання, як будівництво житла. У правових нормах у зв'язку з розвитком цієї сфери з'являються нові поняття, які вимагають наукового осмислення й деталізації.

Метою статті є аналіз юридичної літератури щодо становлення наукової думки з питань державного кредитування будівництва житла.

Розглядаючи відповідні теоретичні положення, висновки щодо діяльності держави з кредитування будівництва житла та пропонуючи нові підходи до їх вирішення, ми спиралися на теоретичні джерела економічного, соціологічного знання, досягнення теорії держави і права, фінансового права, адміністративного права та процесу, науки управління. До таких джерел належать роботи вітчизняних і зарубіжних учених, що розкривають передусім питання застосування державних механізмів інвестування та фінансування житлового будівництва, формування цілеспрямованої державної політики розвитку житлового будівництва.

Аналізуючи останні дослідження та публікації, необхідно зосередити увагу на роботах таких учених, як Л. К. Воронова, Л. Л. Кінашук, М. П. Кучерявенко, О. П. Орлюк, Н. Ю. Пришва, Л. А. Савченко. У своїй роботі зазначені науковці торкалися розгляду питань, що регулюють сферу фінансового контролю, аудиту, бюджетного процесу, банківської діяльності, а також базові європейські та міжнародні стандарти у галузі фінансової діяльності, деякою мірою акцентували увагу на фінансово-правовому регулюванні державного кредитування.

Розкриваючи та аналізуючи сутність управлінської діяльності Національного банку, як центрального банку держави, Рахункової палати України, Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву ми базувалися на теоретичних розробках і положеннях науковців з адміністративного права та управління. Дисертаційна робота О. І. Гриценко² присвячена дослідженню організаційно-правового забезпечення діяльності Рахункової палати. Автором визначено правову природу Рахункової палати, проведено комплексний аналіз принципів організації та діяльності Рахункової палати, визначено й розкрито гарантії їх реалізації, а також досліджено співвідношення функцій і повноважень Рахункової палати на предмет їх відповідності. В. В. Орлов, досліджуючи питання розвитку державної молодіжної політики у сфері молодіжного житлового кредитування, правовий статус Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, вносить